

บทที่ 8

สรุป

การศึกษาการเจริญเติบโตของพืชเชียง เมื่อนำมาปลูกเลี้ยงในสภาพพื้นฐาน จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 17 สายพันธุ์ ตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2545 จนครบ 1 ปี ในเดือนพฤษภาคม 2546 มี 4 สายพันธุ์ คือ F004 F008 F010 และ F016 ไม่สามารถเจริญเติบโตในสภาพพื้นฐานได้ ส่วน 13 สายพันธุ์มีเปลอร์เซ็นต์การอุดมสมบูรณ์ในสภาพพื้นฐานได้แตกต่างกัน โดยสายพันธุ์ F002 F005 F006 และ F007 มีเปลอร์เซ็นต์การอุดมสมบูรณ์ 20 เปลอร์เซ็นต์เท่านั้น สายพันธุ์ F017 มีเปลอร์เซ็นต์การอุดมสมบูรณ์ 40 เปลอร์เซ็นต์ สายพันธุ์ F001 F003 F009 และ F012 มีเปลอร์เซ็นต์การอุดมสมบูรณ์ 60 เปลอร์เซ็นต์ สายพันธุ์ F014 F015 และ F018 มีเปลอร์เซ็นต์การอุดมสมบูรณ์ 80 เปลอร์เซ็นต์ และสายพันธุ์ F011 มีเปลอร์เซ็นต์การอุดมสมบูรณ์ 100 เปลอร์เซ็นต์ ในช่วงเดือนมิถุนายน 2545 ถึง เดือนธันวาคม 2545 ความสูงของต้นเพิ่มขึ้นอย่างช้าๆ และเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ในเดือนเมษายน 2546 ส่วนการเกิดกิ่งแขนงมีจำนวนแตกต่างกันและ การปลูกเลี้ยงในเดือนที่ 1 เดือนมิถุนายน 2545 และ เดือนที่ 3 เดือนพฤษภาคม 2545 เท่านั้น การให้คอกของพืชเชียงมี 6 สายพันธุ์ที่ให้คอกได้ คือ F009 F011 F012 F014 F015 และ F018 และการให้คอกแบ่งเป็น 2 ช่วง คือ ช่วงแรกคือเดือนมิถุนายน 2545 ถึง เดือนกันยายน 2545 มีการให้คอกครบทั้ง 6 สายพันธุ์ และช่วงที่ 2 คือ เดือนเมษายน 2546 ถึง เดือนพฤษภาคม 2546 มีเพียง 3 สายพันธุ์ คือ F009 F012 และ F018 เท่านั้น ที่ให้คอกได้

ใน 17 สายพันธุ์ ที่นำมาประเมินการปลูกเลี้ยงในสภาพพื้นฐาน จังหวัดเชียงใหม่ นำ 7 สายพันธุ์ มาทำการปรับปรุงพันธุ์โดยการผสมพันธุ์ คือ สายพันธุ์ F004 ทำการผสมตัวเองและใช้เป็นต้นแม่ ในการผสมข้ามกับสายพันธุ์ F001 F002 F005 F006 F007 และ F009 พบว่า เปลอร์เซ็นต์การติดฝักค่อนข้างต่ำ ระยะเวลาในการถือฝักแต่ละคู่ผสมแตกต่างกันตั้งแต่ 48 – 80 วัน เปลอร์เซ็นต์การงอกของเมล็ดลูกผสมต่ำ และคู่ผสม F004 × F009 ได้จำนวนต้นลูกผสมมากที่สุด คือ 55 ต้น แต่ F004 ที่ผสมตัวเอง และคู่ผสม F004 × F007 ได้จำนวนต้นลูกผสมเพียงคู่ละ 1 ต้นเท่านั้น โดยผลจากการผสมพันธุ์ที่มีเปลอร์เซ็นต์ต่ำและได้จำนวนต้นลูกผสมที่ได้ค่อนข้างน้อยนี้ เมื่อนำมาลองเกสรของ ทั้ง 7 สายพันธุ์ มาทำการทดสอบการงอกของตะօองเกสรในอาหาร

ที่มีปริมาณน้ำตาลซูโครส 0.2 เปอร์เซ็นต์ ให้เปอร์เซ็นต์การออกของละอองเกสรที่สูง แต่ในอาหาร เหลวที่มีปริมาณน้ำตาลซูโครส 0.4 และ 0.6 เปอร์เซ็นต์ การออกของละอองเกสรลดลงตาม ปริมาณน้ำตาลซูโครสที่เพิ่มขึ้น นอกจากนี้การที่ดอกที่ใช้ในการผสมพันธุ์มีการพร้อมรับการผสม ของเกสรตัวผู้และเกสรตัวเมียแตกต่างกัน การทดลองเก็บรักษาละอองเกสร สายพันธุ์ F004 F007 และ F009 ที่อุณหภูมิห้อง ที่ 10 หรือ 5 องศาเซลเซียส ร่วมกับสภาพความชื้นต่ำ สามารถเก็บ รักษาละอองเกสรได้คงความคงทนมากกว่า 50 เปอร์เซ็นต์ ได้เพียงระยะเวลาสั้นๆ เพ่านั้น โดยที่ อุณหภูมิห้องเก็บได้นาน 9 วัน ที่ 10 องศาเซลเซียส เก็บรักษาได้ 9 – 12 วัน ส่วนที่ 5 องศา เซลเซียส เก็บรักษาได้ 12 – 18 วัน

ลูกผสมที่ได้จากการผสมพันธุ์มีลักษณะของทรงตันแบบตันตั้งตรงและกึ่งเดือย รูปร่าง แผ่นใบแบบ ovate และ elongate ovate รูปร่างฐานใบแบบกลม(rounded) ขอบใบส่วนใหญ่แบบ ขอบหยักคล้ายฟันเลื่อยหยาบ(serrate) ลูกผสมมีลักษณะดอก ความยาวก้านดอก ความยาว tube ความยาวดอก ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางดอก ไม่ผันแปรไปจากตันพ่อแม่ แต่จำนวนเกสรตัวผู้ของ ลูกผสม F004 × F005 และ F004 × F007 มีจำนวนเกสรตัวผู้ 12 และ 10 อัน ผันแปรไปจากตัน พ่อแม่ที่มี 8 อัน จำนวนกลีบเดียงและกลีบดอกมีจำนวนอยู่ระหว่างตันพ่อแม่ การถ่ายทอดสีของ กลีบเดียง การผสมกลีบเดียงสีขาว × สีแดง ได้ลูกผสมมีกลีบเดียงสีแดงทั้งหมด ยืนที่ควบคุมกลีบ เดียงสีแดงอาจเป็นสีเด่น ส่วนการผสมกลีบเดียงสีขาว × สีขาว ลูกผสมมีการกระจายตัวของสีกลีบ เดียงเป็นกลีบเดียงสีขาว กับ สีขาวเจือชมพู หรือมีการกระจายสีกลีบเดียงเป็น สีชมพู(RP39-5) ลีชมพู(RP40-5) สีชมพู(RP41-3) และสีขาว ยืนที่ควบคุมสีกลีบเดียงอาจเป็นยืนที่มากกว่า 1 ถึง หรือเป็น 2 ถึง และมีการเข้ามุกกัน ส่วนกลีบดอกลูกผสม F004 × F002 มีการกระจายตัวของสี กลีบดอกเป็น สีม่วง(RP46-13) กับสีขาว และลูกผสม F004 × F009 มีการกระจายตัวของสี กลีบดอกเป็น สีม่วงแดงอ่อน(RP41-9) สีม่วงแดง(RP42-11) สีม่วงแดงเข้ม(RP43-10) สีม่วง (RP46-12) และสีแดง(RP40-9) ยืนที่ควบคุมสีของกลีบดอกอาจมี 2 ถึง และยืนในตำแหน่งที่ 1 ไป ขึ้นเข้ามุกยืนในตำแหน่งที่ 2 โดยยืนที่ควบคุมสีแดงเป็น homozygous dominance และยืนที่ควบคุม สีขาวในตำแหน่งที่ 1 เป็น homozygous recessive

ความแตกต่างของลักษณะดอกของตันพ่อแม่ หรือความแตกต่างของลูกผสมที่ได้ อาจ เนื่องมาจากการจำนวนโครโนไซม์ที่แตกต่างกัน โดยจำนวนโครโนไซมของตันแม่ F004 เพากับ 90 แท่ง ส่วนตันพ่อ สายพันธุ์ F001 F002 F005 F006 F007 และ F009 มีจำนวน โครโนไซมเท่า กับ 86 60 72 78 76 และ 62 แท่ง ตามลำดับ ส่วนจำนวนโครโนไซมของลูกผสม F004 ที่ทำ การผสมตัวเองมีจำนวน โครโนไซมเทากับ 90 แท่ง และลูกผสม F004 × F001 F004 × F002 F004 × F005 F004 × F006 F004 × F007 และ F004 × F009 มีจำนวน โครโนไซมเทากับ 88

75 81 84 83 และ 76 แท่ง ตามลำดับ และลูกผสมมีจำนวนโคร ไม่โชน ไม่ผันแปรจากจำนวนที่ได้รับมาจากต้นพ่อแม่อย่างลักษณะ

นอกจากนี้แล้วช่วงการให้คอกของพิวเซียที่แตกต่างกันของสายพันธุ์ที่นำมาใช้ในงานปรับปรุงพันธุ์นั้น อาจเป็นผลมาจากการความยาวช่วงแสง จึงได้นำสายพันธุ์ F004 ที่ใช้เป็นต้นแม่ และสายพันธุ์ F001 และ F009 ที่เป็นต้นพ่อแล้วมีผลการปฏิสินธิและให้จำนวนต้นลูกผสมมากที่สุด มาทำการทดลองให้ความยาวช่วงแสง โดยให้ความยาวช่วงแสง 8 – 12 ชม. พบร้าทั้ง 3 สายพันธุ์ มีความสูงของต้นเพิ่มมากขึ้นเมื่อได้รับความยาวช่วงแสง 11 และ 12 ชม. และทั้ง 3 สายพันธุ์ ให้คอกได้ทุกสภาพความยาวช่วงแสง แต่ในสายพันธุ์ F004 ให้คอกเร็วขึ้นกว่าต้นที่ได้รับแสงธรรมชาติเพียงอย่างเดียว 8 ชม. แต่ปริมาณคอกต่อต้นไม่เพิ่มขึ้น ส่วนสายพันธุ์ F001 และ F009 มีปริมาณคอกต่อต้นมากขึ้นเมื่อได้รับความยาวช่วงแสง 11 และ 9 ชม. ตามลำดับ ความยาวช่วงแสง มีผลต่อคุณภาพคอกได้แตกต่างกัน สายพันธุ์ F004 เมื่อได้รับความยาวช่วงแสง 10 - 12 ชม. และสายพันธุ์ F001 เมื่อได้รับความยาวช่วงแสง 9 ชม. มีความยาวก้านคอกเพิ่มขึ้น ส่วนสายพันธุ์ F009 เมื่อได้รับความยาวช่วงแสง 9 – 12 ชม. ความยาวของ tube เพิ่มขึ้น